

5. Положення про Державну інспекцію електрозв'язку України, затверджене наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 13 лютого 2001 р. № 15 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 15. – С. 248.

6. Природноресурсове право України : навч. посібник / [за ред. І. І. Каракаша]. – Київ : Істина, 2005. – С. 5–41.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ

Я. В. ЧЕРКАС, студ. гр. М ГРС 2018-1

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків

Досліджуючи питання енергозабезпеченості України, експертами було виявлено, що наша держава має великий ресурсний потенціал в даному сегменті. Проте, вона досить не може забезпечити собі енергетичну незалежність, частково використовуючи імпортні ресурси для виробництва енергії. Для зменшення економічного впливу на Україну ззовні було прийняте рішення щодо впровадження новітніх технологій, що б заощаджували використання енергетичних ресурсів.

Першим кроком назустріч енергетичним інноваціям став Закон України «Про енергозбереження» (від 01 липня 1994р.). Цей нормативно-правовий акт регламентував забезпечення енергетичної стабільності шляхом використання поновлюваних та альтернативних джерел. Таким чином, будь-які відносини щодо використання зазначених природних ресурсів вперше стали предметом правового регулювання.

Для регулювання та упорядкування всіх джерел енергії та їх використання був сформований правовий інститут альтернативних джерел енергії, що регулюється та функціонує на засадах правових норм. До даного підрозділу законодавства належать також закони України «Про електроенергетику», «Про альтернативні види рідкого та газового палива» та «Про альтернативні джерела енергії». Отже, завдяки переліченим нормативно-правовим актам, проблематика використання таких джерел енергії перейшла від дискусійної до законодавчої площини.

Такі альтернативні джерела енергії, як сила вітру, сонячна радіація, морські хвилі та інші завжди реалізувалися на правах загального використання. Навіть у часи максимальної монополізації неможливо було проголосити своє право власності на данні природні ресурси. Справа в тому, що енергетичні джерела не виступають об'єктами індивідуального визначення, отже вони не об'єктами права власності.

До моменту прийняття Закону «Про альтернативні джерела енергії» регламентація щодо використання джерел альтернативної енергії була відсутня. Але завдяки даному нормативно-правовому акту почалося впровадження контрольованого правового регулювання таких джерел та їх

використання. Стаття 6 цього Закону визначає систему впровадження альтернативних джерел енергії, що має такі складові: отримання дозволу на виробництво геотермальної енергії, дозволу на виробництво енергії з нетрадиційних джерел, дозволу на використання відповідного обладнання для створення енергії із зазначених видів джерел. Особливостями законодавства України також є той факт, що користування усіма джерелами енергії та супутнім обладнанням для особистих потреб громадян не потребує наявності спеціального дозволу. Адже, такий вид виробництва енергії не є спеціальним використанням альтернативних природних ресурсів.

Серед інших особливостей використання такої енергії можна визначити ті, що виникають через природні умови. Наприклад, залежність ефективності виробництва від умов оточуючого середовища, доступність до водних ресурсів, геотермальних джерел та теплових викидів. Ці та інші умови зазначені у ст. 10 Закону «Про альтернативні джерела енергії», що показує комплексність та повне правове забезпечення даного сегменту виробництва енергії.

Крім нормативно-правових актів, що регламентують додержання правил експлуатації об'єктів альтернативної енергетики, існують також відповідні державні органи, що здійснюють управління процесами використання таких джерел енергії. Серед них визначають Державний комітет України з енергозбереження, а також Міністерство палива та енергетики України. Діяльність зазначених установ полягає у розробці програм управління державного, регіонального та місцевого рівня в галузі використання альтернативних джерел енергії. Крім цього ними регулюється питання податкового стимулювання виробництва енергії з використанням альтернативних джерел.

Таким чином, була доведена наявність нормативно-правового забезпечення у сфері використання альтернативних джерел енергії, а також його активне правове регулювання. Перелічені вище закони та установи допомагають підтримувати та поліпшувати загальний рівень користування альтернативними джерелами енергії. Але важливим чинником успішного регулювання цієї сфери є також сталий розвиток законодавства в даному напрямі, зважаючи на стрімкий розвиток прогресу.

Література

1. Про енергозбереження: Закон України від 01.07.1994 № 74/94-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 30. Ст.283.
2. Про електроенергетику: Закон України від 16.10.1997 № 575/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 1. Ст.1
3. Про альтернативні види палива: Закон України від 14.01.2000 № 1391-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 12. Ст. 94.
4. Про альтернативні джерела енергії: Закон України від 20.02.2003 № 555-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 24. Ст. 155.
5. Природноресурсове право України: навч. посіб. К.: Істина, 2005. 376 с.
6. Альтернативні джерела енергії URL: https://pidruchniki.com/13820328/ekologiya/alternativni_dzherela_energiyi